

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

NYA TULLHUSET I NORRKÖPING. — ATELIER DAGMAR ERIKSÉN, NORRKÖPING.

17 DE ÅRG.

DEN 2 JULI 1916

N:o 40

Foto. N. A. Stockholm.

Utöf. Bengt Sjöström.

R. O. Samuël

KARL OTTO BONNIER.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 20 juni fyllde hr Karl Otto Bonnier, innehavare af ett af vårt lands största bokförlag och det på det skönlitterära området ojämförligt främsta, nämligen Albert Bonniers, sextio år.

Karl Otto Bonnier är född i Stockholm den 20 juni 1856, son till bokförläggaren Albert Bonnier och hans maka Betty Rubenson. Efter att ha genomgått sex klasser i Nya elementarskolan beslöt han ägna sig åt faderns yrke och arbetade till en början ett år i Looströms bokhandel vid Norrbro för att sätta sig in i sortimentsbokhandeln, hvilken motsvarar hvad i andra branscher plägar kallas detaljhandeln. För vidare utbildning begaf han sig därefter till Leipzig, världsbokhandelsstadens framför andra, och tillbragte äfven någon tid i Wien. Nu insjuknade han emellertid i ett svårt bröstlidande och måste för sin hälsas skull tillbringa icke mindre än fyra år i Schweiz och Italien, där han under moderns ömma vård hade lyckan fullständigt återvinna hälsan, så att han år 1880 åter kunde börja arbeta, nu i sin faders affär i Stockholm. Sex år senare blef han delägare i firman, af hvilken han vid faderns fränfalle år 1900 blef ensam innehavare.

Albert Bonniers förlagsfirmas anor gå tillbaka så långt som till 1837. Då förlade nämligen Albert Bonnier vid 17 års ålder sin första bok, som bar den egendomliga titeln: "Bevis att Napoleon aldrig existerat. Stort Erratam." Arbetet — en liten miniatyrbok — var en översättning af sedermera kompositören J. A. Josephson af en fransk satir öfver Strauss' *Leben Jesu* och rönste framgången att utgå i två upplagor. Det var emellertid först efter hemkomsten från en studieresa till Leipzig, Wien och Budapest år 1842 som Albert Bonnier upptog ett fullt målmedvetet arbete för sin förlagsaffär. År 1844 började folkkalendern Svea utgifvas och därmed trädde förlaget i den nära förbindelse med vårt lands inhemska litterära förmågor, som gifvit det dess särställning både under dess grundläggare och dess nuvarande innehavare. Ur den långa raden af svenska författare, som fått sina arbeten förlagda genom den Bonnierska firman anteckna vi som exempel: Afzelius, H. B. Palmær, Adlersparre, Mellin, August Blanche, M. S. Schwartz, Starbäck, Talis Qualis, Johan Börjesson, Joh. Nybom, Sehlstedt, von Qvanen, Ernst Björck, Frans Hedberg, Viktor Rydberg, Gustaf af Geijerstam, Tor Hedberg, Oscar Levartin, Tavaststjerna, Edv. Fredin, August Bondesson, A. U. Bååth, Heidenstam, Selma Lagerlöf, Gustaf Fröding, Ellen Key, Axel Lundegård, Ola Hansson, Hjalmar Söderberg och August Strindberg för att icke tala om de yngre författarne som Berger, Gustaf Ullman, Vilhelm Ekelund, Siwertz, Anders Östergren, Ossiannilsson och andra. Karl Otto Bonnier har, såsom synes af denna namnlista, vid sitt förlagsurval tillämpat samma principer som dem, hvilka han i en minnesuppsats för Svenska bokhandeln tillskref sin fader med följande ord: "Aldrig lät Bonnier skrämma sig att frångå den princip, som varit hans vägledande under hela hans långa verksamhet, nämligen att uppsöka och understödja allt och alla inom litteraturen, som visade verklig begåfning, oafsedt åsikter och meningar, samt att vara den talangfulle unge skriftställarens befordrare och rådgifvare, men aldrig hans censor". Betydelsen häraf för vår sven-

ska litteraturs frodiga växt och kraftiga utveckling kan knappast överskattas och om hegemonien inom den nordiska bokvärlden under de sista årtionden öfvergått från Danmark-Norge till Sverige, har för visso äfven Karl Otto Bonnier sin andel däri. Att författarne också satt värde på honom, därpå finnes många bevis i den intressanta korrespondens, som bokiörlaget har i sin ägo.

Bland viktigare moment i det Bonnierska förlagets utveckling under sin nuvarande chef må särskildt nämnas öfvertagandet af firman Adolf Bonniers förlag, hvarigenom utgifvandet af nya folkupplagor af Bellman, Nicander, Stagnelius, Anna Maria Lenngren och andra våra klassiska författare öfvergått till detsamma; vidare öppnandet år 1911 af filialer i Leipzig och Newyork i syfte att äfven i utlandet göra svensk litteratur och odling känd; startandet af de s. k. enkroneböckerna o. s. v.

Karl Otto Bonnier är liksom sin fader en hängifven anhängare af den liberala åskådningen. Och liksom den senare tidigt sökte främja denna genom utgifvandet af hitåt syftande skrifter, så har äfven den förre icke skytt uppoffringar för den frisinade saken. Särskildt må erinras om de förtjänster han inlagt om denna genom startandet år 1914 af veckotidskriften "Forum", hvilken under prof. Torgny Segerstedts ledning utvecklats till ett organ för fri diskussion af mycket hög rang.

Vidare må erinras om de förtjänster K. O. Bonnier inlagt om folkbildningen genom det stora antal populärvetenskapliga skrifter, som utgått från hans förlag. Studentföreningen Verdandis bannbrytande småskrifter utgå sålunda härifrån och till dem foga sig ett flertal andra serier med liknande uppgifter, att särskildt nämna den under benämningen "Vetenskap och Bildning" utgående, hvari ett flertal för en bredare allmänhet njutbara fast till sitt väsen rent vetenskapliga arbeten in-för-lifvats med vår svenska bokskatt.

Bland utmärkelser, som kommit Karl Otto Bonnier till del, förtjänar särskildt ihågkommas den i ett enda exemplar tryckta bok, innehållande bidrag af öfver ett femtiotal svenska författare, som öfverlämnades till honom på hans femtioårsdag. Vidare har han af sina yrkesbröder under lång tid (1904—12) hedrats med ordförandeskapet i Svenska bokförläggareföreningen, liksom han allt framgent är ordförande i bok- och musikhandlarnes pensionsförening. Hans politiska åskådning markeras af, att han sedan åtskilliga år tillbaka är ordförande i styrelsen för Dagens Nyheters aktiebolag.

Sin omtanke om de yngre författarne har bokförläggare Bonnier bl. a. ådagalagt genom den af honom och Albert Bonniers öfriga arfvingar år 1901 upprättade stiftelsen Albert Bonniers stipendiefond, hvars afkastning årligen af en sakkunnig-nämnd utdelas till förtjänta skönlitterära förmågor.

På senare år har Bonnier i sin omfattande verksamhet haft ett värdefullt och välbehöfligt stöd af sina söner. Själft står han emellertid alltjämt midt uppe i arbetet, vaken, omtänksam och energisk sådan han måste vara för att motsvara firmans traditioner. Allmänna voro också de välönskningar, som på sextioårsdagen uttalades därom, att han ännu länge måtte bli i tillfälle att verka i den svenska litteraturens och bokälskande allmänhetens tjänst.

SOT OCH BOT.

FÖR HVAR 8 DAG AF **HJALMAR BERGMAN.**

HUSTRU och barn hade han skickat ut på landet till svärföräldrarna. Tjänarna borta. Kontoret stängdt. Kvällen kom.

Och vidare?

De nödvändiga breven skrifa. Kontanta tillgångar placerade så, att hustrun lätt kunde komma åt dem.

Fanns det fler skyldigheter på den kanten? Åja, många — men inga som han måktade uppfylla. Och då så —

Det skymde, gatubullret dämpades. Det var tid att gå hem.

Våningen verkade sommarmot som sig borde. Alla gardiner neddragna utom i herrummet. Lyckligtvis fanns det ett par flaskor soda i skafferiet och en half flaska whisky i hörnskapet. Allt hvad han behöfde. Han slog sig ned i herrummet, i den djupa fönstersmygen, blandade sin grogg och drack. Klockan i Engelbrekt visade trekvart på sju.

Återstod att välja dödsstätt.

Själva saken var afgjord, han ägnade den inte längre en tanke. Han hade gjort en obotlig förlust. Nå det var länge sedan, redan två år. Ingen kunde påstå, att hvad som nu skedde, skedde i öfvervilning. Det hade tvärt om varit så, att han i början alls inte tänkt på själfmord. Jag får väl bära det, hade han tänkt, jag som så många andra. Det blir tungt till en början, men man vänjer sig vid allt.

Det var just det, som icke hade inträffat. Hvad som var tungt att bära i början, blef för hvarje dag och vecka och månad allt tyngre. Och så småningom — han visste inte när det hade börjat — kom tanken på själfmord, afvisad först men ohjälpligt enträgen. Den kom inte med några stora later, våldsamma kriser, smärtsamma utbrott. Den kom tyst och beskedligt, som någonting fullt naturligt och inte särdeles anmärkningsvärdt. Den lokaliserade sig, tyckte han, under högra tinningen och blef snart nog en fast beståndsdel i hans dagliga tänkande. Han vande sig att tänka.

Det och det måste jag ha utträttat innan —

Eller:

Jag bryr mig inte om den affären, jag hinner i alla fall inte avsluta den innan —

Ty det egendomliga var, att han redan från början insåg sin maktlöshet. Det var inte han, som skulle bestämma dagen och stunden. Det skulle bestämma sig själf. Det skulle mogna som en böld, hans åtgöranden förutan.

I själfva verket betraktade han det som en själsjukdom. När han såg nyktert på saken, bekände han för sig själf, att den yttre orsaken — förlusten — icke stod i rimlig propotion till verkan — själfmord. Det var sjukan i släkten, mjältsjukan, som väckts ur sin sömn af slaget. Och därför var det också lönlöst att resonera om saken, att resonera med den där tanken som tagit sin plats under högra tinningen. Den brydde sig litet om skäl och motskäl. Den fanns där.

Och nu var det således afton, och hustru och barn voro på landet, våningen stod tyst och sommarmot, dagens arbete var avslutadt.

Och stunden var inne.

Återstod att välja dödsstätt.

Han ansåg att han åtminstone därvidlag borde göra sitt ord och sin vilja gällande. Gick han som en dödsdömd viljelös till döden, så borde han åtminstone få välja stätt. Ty mjältsjukan var dock icke något brott, och förlusten var visserligen ett brott — men icke hans.

Helt enkelt kasta sig ut genom fönstret?

Fjerde våningen och stenlagd gata, alltså fullkomligt säkert. Men ohyggligt brutalt. Och hvem garanterade att han icke i fallet skadade någon annan? Gatan var visserligen föga trafikerad.

Eller revolver? Nej han hade ju ingen revolver. Strax efter olyckan, hade han gjort sig af med revolvern — kanske i omedveten fruktan att den en dag skulle komma till användning. Hur som helst, han hade ingen revolver. Och att nu gå ut och köpa? Nej hu! —

Öppna pulsådror? Långsamt, osäkert, och efter hvad han höit onödigt plågsamt mot slutet. Hängning? Usch,

Gift? Fanns inte till hands. Gas?

Ja gas — kanske gas.

Han redde sig en ny grogg.

Badrummet var litet och dåligt ventileradt. Stänga dörren väl och stoppa en trasa i ventilen — se där allt. Det lilla kyfiet skulle fyllas på ett par minuter. Och gas-döden är hastig. Dessutom borde han klä af sig och tappa i ett bad, så kunde man möjligen tala om olyckshändelse.

Olyckshändelse? Javisst. Där hade han ännu en skyldighet — "på den kanten" — som var honom möjlig att uppfylla. Det skulle mildra slaget, åtminstone i socialt hänseende, för hans omgivning. Visserligen skulle hustrun aldrig tro på olyckshändelsen. Ooh trasan i ventilen skulle onekligen förefalla misstänkt. Den skulle snarare tyda på sinnesförvirring.

Han sprang upp ur stolen och började vanka af och an.

Ja, hvarför inte? Olyckshändelse i badkar, en gammal karl, ingenjör till på köpet som sköter sin kamin så illa — förefaller alltid misstänkt. Men sinnesförvirring, "i ett anfall af tillfällig sinnesförvirring". Det är någonting som folk tror på. Stackars människor, ha väl känt ibland att den kanske inte är så långt borta.

Och dessutom var det ju på sätt och vis sant. Det var ju sinnesförvirring om också icke tillfällig. Nej långt ifrån tillfällig eftersom den kunde spåras upp genom släkten i många led. Desto bättre. Det var någonting som hustrun kunde tro på — med godt samvete.

Han smålog.

Ja, han log men bara ett ögonblick, ty nu hade han skaffat sig nya bekymmer. Hur skulle han bära sig åt? Han kunde näppeligen skrifa på en lapp. "Detta har jag gjort i ett anfall af tillfällig sinnesförvirring." Och hänga den på badrumsdörren. Det gick tydligen inte an.

Skulle han skrifa ett bref, ett underligt bref? Till hvem? Till hustrun? Det kunde han inte. Till en vän? Åja. Han valde — till den eller den eller den? Den är bäst, han är så viktig, han kommer genast att springa stan rundt med bref vet, ja, han kommer att besöka redaktionerna och kanske själf skrifa en artikel —

Han log. Han satte sig vid skrifbordet, reef af ett papper (det skulle se "förvirradt" ut) och — upphörde att le. Hvad i all sin dar skulle han skrifa? Var det så svårt att hitta på någonting tokigt? Ånej — men det måste vara någonting trovärdigt tokigt, någonting som en psykiatriker kunde examinera och godkänna. Där blef han bet.

Och dessutom var det honom vidrigt.

Han återgick till groggen. Han satt en kvart eller så aldeles stilla och tanklös. Så spratt han till.

Tamburklockan ringde.

STOR HEMBYGDSFÄST I ELFDALEN.

Foto Smedman, Mora.

MORA HEMBYGDSKÖR SJUNGER VID DEN VACKRA FESTEN.

Kilohd: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Skåm-Gbg.

I Rots skans i Älfdalen, som till skydd mot norrmännen uppfördes på 1600-talet och nu förvandlats till en vacker minnesgård, firades den 18 juni en mycket talrikt besökt hembygdsfäst med tal af professor S. J. Boethius, vice talmannen D. Persson i Tällberg och föriattaren Carl Larsson i By, sång af Mora hembygdskör, gammaldags bröllop m. m.

En vacker hyllning ägnades den 16 juni fanjunkaren S. A. Dencker i Landskrona, som vid en nämnda dag af Tågarps frivilliga brandkår anordnad fästlighet fick mottaga en hedersgåfva, till hvilken brandkårsmedlemmar från hela landet bidragit. Hedersgåfvan, en halfmetershög ståtlig sköld i renässansstil och af ciseleradt silver bär inskriptionen: Till S. A. Dencker med tack för mångårig gagnande verksamhet inom frivilliga brandkårsväsendet. — Från Tågarps frivilliga brandkår, hvilken fanjunkare Dencker på sin tid först bildade, öfverlämnades samtidigt till den uppskattade brandkårs-pioniären en hedersgåfva, bestående af en silfversnusdosa.

EN PIONIÄR BLAND LANDETS FRIVILLIGA BRANDKÅRSMÄN.

Foto. Hafs'röm, Tågarp.

FANJUNKARE S. A. DENCKER I LANDSKRONA

EMOTTAGFR EN SILFVERSKÖLD FRÅN HELA LANDETS FRIVILLIGA BRANDKÅRER.

Kilohd: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Skåm-Gbg.

SIGTUNASTIFTELSEN.

Den högtidliga grundstensläggningen till den nya bildningsanstalten *Sigtunastiftelsen* ägde rum den 16 juni vid Aludden utanför Sigtuna i närvaro af ärkebiskop Söderblom, biskop Eklund, t. f. landshöfdingen greve Hamilton, ett stort antal präster och lekmän från Upsala stiftsmöte, deltagarne i de kyrkliga ungdomskurserna i Upsala m. fl. intresserade.

På initiativ af ärkebiskop Söderblom och biskop Billing bildades förliden höst en förening, den s. k. *Sigtunastiftelsen*, hvilken vann liflig anslutning bland vårt lands religiöst intresserade kretsar. Stiftelsens uppgift skulle vara att i tacksamt minne för reformatio-

PROCESSIONEN TILL GRUNDSTENS-LÄGGNINGEN: Främst ärkebiskopen och biskop Eklund; bakom, med dokumentskrinet, rektor Manfr. Björkquist. Öfverst: Biskop Eklund vid grundstensläggningen

nens gäfvä och i känsla af dess förpliktelser stödja och bereda hem åt frivilligt arbete för luthersk tro och kyrklig bildning i vårt land. Tack vare stora donationer och betydande insamlade medel har redan nu grundstenen kunnat läggas till det planerade byggnadskomplexet i Sigtuna.

Foto. Angel, Upsala.

Foto. Ellqvist, Stockholm.

Klubb: *Bengt Sjöfverparre*.

50- RS STUDENTJUBILEUM.— Sittande från venster: E. S. Steffansson, Ruda, Gärd, Ruda, öfverste Svante Falk, Stockholm, grufvingör Alarik Larsson, Nora, f. folkskoleinspektör J. S. Bergman, Sthlm. Stående fr. v.: prof. O. Modin, Sthlm, f. d. rektor Gottlieb Spangenberg, Örebro, intend. Abr. Forssell, Sthlm, f. d. adj. J. A. Hallgren, Gbg. (Text å sid. 631.)

FRÖKEN NANNY FREDIN som nyligen utförde en duktig räddning vid Söder Mälarsstrand. Foto. Ellqvist, Stockholm. (Text å sid. 631.)

Fort. fr. sid. 627.

Han såg på klockan — half åtta. Hvem kunde komma så här dags, en sommarkväll? Hade hust-run anat någonting, återvändt? Han smög sig på få ut i tamburen och försökte se genom den mattslipade rutan. Han såg en liten mörk figur, af storleken att döma ett barn. Kanske en lekkamrat till hans egna. Han ville inte öppna. Det ringde på nytt. Han gick ut i köket och stoppade en papperstuss mellan kläppen och klockan. Han satte sig på diskbänken och betraktade den lilla kläppen. Gång på gång försattes den i dallring men endast helt litet hvarje gång.

En envis krabat. Lika envis som den där tanken under högra tinningen.

Plötsligt hoppade han ned från bänken, gick med raska steg ut i tamburen och öppnade dörren.

Det var inte ett barn, det var en man, ovanligt liten till växten visserligen, skrumpen och sliten. Han blottade en kal hjässa med en liten grågul skomakarkrans kring flinten. Han bugade upprepad gång. Hvad ville han? Han ville köpa gamla kläder.

Vänta till i morgon, tänkte ingenjören, då kan du få köpa hela min garderob. Skulle han skänka gubben en kostym? Han såg verkligen ut att behöva den, och en god gärning skadar ju inte. Så här på slutet. Gaf han honom sin splitternya bonjour t. ex. så kunde det på samma gång verka en smula sinnesförvirradt —

Pang! Nu hade han det. Hade sitt vittne, som skulle intyga att hans sinne varit omtöcknad. Att skriva ett tokigt bref som vinner fackmäns gillande är kanske inte så lätt. Men att öfvertyga den här stackars gubben om att det inte stod rätt till i hjärnan, det borde inte vara svårt. Och när han sen såg i tidningen att ingenjör X funnits död i sin bostad, skulle han säkert ha nog beskäftighet i kroppen för att göra hvarjom och enom veterligt, att ingenjören den kvällen burit sig åt som en stolle.

Sättet? Åh, det var inte mycket att fundera på —

Han sprang ut i förstugan, slog armarna kring den lille gubben, kramade honom, drog honom med sig in i tamburen.

— Välkommen min hjärtebror, sade han, välkommen!

Gubben sprattlade och stretade emot. Bara bra! Ju våldsammare han fick uppträda, desto bättre. Han kramade den magra gestalten riktigt hårdt, samtidigt som han öfverste honom med glädjerop och smeknamn. Han släpade honom genom salen in i salongen, han tryckte ned honom i den mjukaste stolen, sprang in i herrummet och hämtade whiskybrickan. Han slog upp en försvarlig grogg, han tog fram svarta begördlade midags-cigarer, snoppade, stack i mun på gubben och tände. Han var nära att tappa andan. Han var af naturen flegmatisk, en smula säfflig tillochmed. Men han tog för gifvet att en "tillfälligt sinnesförvirrad" uppträder lifligt och flängigt. Han undrade, om han nu borde hoppa på ett ben? Eller om han borde fortsätta med sina kasser? Eller hvad han egentligen borde göra? För att få några ögonblicks lugn gick han ut i salen. Genom dörrspringan iakttog han sin gäst.

Till en början satt gubben fullkomligt orörlig, stel af häpnad, med benen utsträckta, armarna dinglande utmed armstöden, havannan hängande i mungipan, sorglig som en flagga på half stång. Han vågade synbarligen inte vända på hufvudet, men ögongloberna rullade i sina hål. Med en viss grym tillfredsställelse konstaterade ingenjören

att ångestsvetten ymnigt silade ned öfver panna och kinder.

Men detta tillstånd varade endast några minuter. Han kvicknade till. Groggen väckte hans åtrå och hans mod. Försiktigt sträckte han ut handen efter glaset, tvekade, tog det, drack och suckade. Och han blef genast djärfvare. Groggen tycktes honom för svag. Han gjorde en stark påfyllning ur whiskyflaskan, drack på nytt och smackade. Hans nästa omsorg blef att tända havannan som slocknat. Draget var inte till belåtenhet. Han bet af en bra bit, tuggade på den och spottade ut den på mattan.

Ingenjören fann, att uppträdet började arta sig alltför gemytligt. Han var uppriktigt förargad. Med häftiga steg gick han fram mot gubben, tvärstannade och betraktade honom med en hemsk blick. Gubben besvarade hans blick ödmjukt, vänligt men lugnt. Groggen hade redan tändt två röda lågor på hans grådaskiga kinder.

— Hör nu — började ingenjören med något osäker stämma, — tycker ni inte att — att det här är underligt? Att jag bjuder —

Gubben gjorde en liflig, afvärfande gest.

— Det är bara vänligt, goa herrn, det är bara vänligt. Inte får en fattig stackare fästa sig vid sättet. Nej det är bara vänligt.

Ingenjören sade:

— Ja — ja det förstås — men här i salongen Förresten — jag känner mig underlig — mycke underlig.

— Drick, herrn! uppmanade gubben. Det är nog så med lite hvar, att en känner sig underlig ibland. Men då dricker en lite, och så blir det bättre. Drick, goa herrn!

Ingenjören följde uppmaningen. Han var törstig och han behöfde en tankställare. Hvad skulle han nu ta sig till? Kasta ut gubben? Det var naturligtvis det enda normala men det var alltså det han borde undvika. Nej, han måste sätta skräck i gubben, en skräck som varade tills i morgon och gifve tidningarna med kommentarer till döds-fallet. Och på hvad sätt? Hojta, skrika? Nej nu hade han det. Gubben ville köpa gamla saker. Han skulle bjuda honom — ja hvad? Han skulle bjuda honom sitt hufvud, sitt eländiga gamla hufvud och tanken bakom högra tinningen och alltsammans.

Han gjorde sitt utbud med dof röst och åtföljdt af en som han hoppades vansinnig grimace. Ett ögonblick trodde han sig ha nått målet. Gubben gapade, kippade efter andan och slöt ögonen. Men det var en baddare, den där gubben! Han gjorde en åtbörd, som kunnat anstå en pantlånare och sade:

— Nej försök inte herrn. Inte med mig. Jag har arbetat i den branchen också. Men det är länge sen.

— I hvilken — hvilken branch!

— Åh jag menar att sälja till anatomisalarna. En får bra betaldt, ja bevars. Men se risken. Det finns folk som inte generar sig för att sälja sitt kadaver både två och tre gånger. Och när en så har väntat ut dem och kommer för att hämta, så har någon annan varit före. Eller också säger familjen nej. Nej, herrn, det är för stor risk —

— Så ni — ni finner det inte underligt att jag vill sälja mitt hufvud? Inte alls?

— Tvärtom, herrn. Det är det enda kloka en kan göra. Särskildt om en känner sig lite illamående. Se om herrn vore gammal och sjuk, då skulle jag reflektera —

Ingenjören kastade sig baklänges i soffan och

korsade armarna under hufvudet. Han för sin del reflekterade inte längre. Att agera sinnesförvirrad inför den här gubben var tydligen omöjligt. Allting fann han naturligt. Och allting var kanske naturligt i denna värld, äfven det värsta, det vidrigaste. Det var bara den där förlusten — som blef tyngre att bära för hvarje dag — som inte kunde bäras — som satt under högra tinningen och skafde och tryckte —

Han låg där ganska länge och stirrade i taket. Gubben hade han nästan glömt. Det är väl också möjligt att groggarna gjorde sin verkan och att han slumrade till. Men plötsligt kände han, att någon röorde vid hans hals, sysslade med hans krage. Och han hörde någon hviska:

— Herrn, goa herrn, ligg aldeles stilla!

Aja, tänkte han, jag kunde ligga stilla i tusen år och åter tusen år. Men den tanken svann snabbare än den kom. Ty nu kände han, att armarna som han korsat under hufvudet voro stadigt hopbundna vid handlofvorna. Och fötterna voro sammanbundna som fötterna på ett slaktadt djur.

— Herrn, goa herrn, jag har ånkrat mig. Si om jag får ta hufvut nu med samma si. Då är det ingen risk, ligg aldeles stilla, herrn. Jag skall bara gå ut i köket och hämta en knif, se —

Hvart tog nu tanken vägen, den där envisa under högra tinningen? Och hvarför kom han inte att tänka på att detta döds sättet var det ur social synpunkt lämpligaste, då det befriade honom från all skuld? Hvarför? Därför att den tanken och alla andra tankar spolades bort af dödsängesten, ströks ut som griffelskriften på en svart tafla.

Han hörde gubben tassa genom salen, stanna obeslutsam, antagligen oviss om hvar köket var beläget. Hur många sekunder skulle det dröja, innan han fann köket och huru många innan han fann kniven?

Banden — omöjliga att lossa. Själva ställningen med händerna hopbundna bakom nacken gjorde honom fullkomligt värnlös. Han kände en ohygglig nakenhet och kyla kring halsen. Skulle han skrika? Nästan alla väningar stodo sommar-tomma. Portvakten skulle säkert ingenting höra, ljudet skulle inte tränga ut genom dörren och ned genom trapphuset. Och dessutom skulle hans skrik påskynda —

Dörren, tamburdörren? Hade han stängt den? Stod den öppen fanns det ännu en liten, en liten möjlighet till räddning.

Han vältrade sig ner ur soffan och föll handlöst till golvet. Näsan började blöda. Han reste sig på knä och skruivade sig framåt. Det gick oändligt, oändligt långsamt. När han passerade förbi salsdörren hörde han från köket skrammel af knifvar. Antagligen letade gubben i kniilådan, pröfvade de olika eggen. Det gaf alltid några sekunder. Han krånglade sig upp på tröskeln, var nära att falla. Dörren? Dörren? Stängd? Nej, den stod på glänt, tillskjuten men icke stängd. Ändtligen nådde han den. Dörren gick inåt, han försökte peta upp den med hufvudet men gjorde endast gläntan mindre. Då sög han fast läpparna vid trät och drog dörren millimeter för millimeter inåt. Slutligen var gläntan så stor, att han kunde köra ut hufvudet. Men med ena knät på tröskeln förlorade han balansen och föll framstupa ut i förstugan. Han reste sig ånyo, han skruivade sig fram. Och nu skrek han, skrek för fulla lungor.

— Herrn, goa herrn — hörde han tätt bakom sig. Och kände en hand på sin axel. Utan att

betänka sig ett ögonblick, störtade han hufvudstupa utför trappan.

— — —

Och då han vaknade värkte hans hufvud så brinnande ohyggligt som endast ett väl kantstött och omskakadt hufvud kan värka. Han låg på soffan i sitt rum och vid skrifbordet satt hans vän läkaren och skref.

Han satte sig upp.

— Hur — hur är det med mig?

— Åh du har fått några duktiga stötar — men ingen fara. Ligg bara stilla. Jag skrifer till din hustru —

— Ber — ber du henne komma?

— Ja. Vill du inte?

— Jo. Jo jag vill. — Och — och gubben?

— Inburad.

— Var han tokig?

— Tja. Har lefvat som en slarver förstås. De sista åren mest på försörjningen. Lite förryckt har han väl varit, men på inrättningen har man inte annoterat några paranoiasymptom. Retade du honom?

— Nej. — Ja — jo — jag vet inte — kanske —

Doktorn rycker på axlarna.

— Vi få väl skriva det på vanliga kontot — tillfällig sinnesförvirring.

Patienten sjunker tillbaka i kuddarna och stirrar framför sig. Och plötsligt småler han trots smärtan. Han säger:

— Vet du hvad, doktor, de sista två åren har jag plågats af ett obehagligt tryck här under några tinningen. Jag trodde nästan, jag skulle bli tokig.

— Sää? Det har du inte talat om. Hur känns det?

— Känns doktor? Det känns inte alls. Det är borta.

— Nå, då har det väl aldrig varit så farligt, säger doktorn och kuverterar brevet.

Till illustr. å sid 629.

Femtioårsjubileum såsom studenter firade den 13 juni på Hasselbacken i Stockholm den kamratkrets, som vårterminen 1866 utgick från Karolinska läroverket i Örebro. Af de då nyblifna trettiosju studenterna finnas ännu tretton i lifvet och af dessa hade nio infunnit sig till jubileumsfesten. Vi återgifva en grupp bild därför.

Till illustr. å sid. 629.

En behjärtad räddningsbragd utfördes den 16 juni i Stockholm af en ung telefonist fröken Nanny Fredin, som genom sitt raska ingripande räddade från druckning en liten sex års pojke, hvilken fallit i vattnet vid Söder Mälarstrand i närheten af Münchens bryggeri. Gossen låg och flöt med hufvudet under vattnet när fröken Fredin observerade honom, men syntes ännu vara vid lif, hvarför den unga flickan utan tvekan kastade sig i och sam ut till pojken, som hon sedan förde till en vid kajen liggande präm, i hvilken båda höllo sig fast tills hjälp anlände.

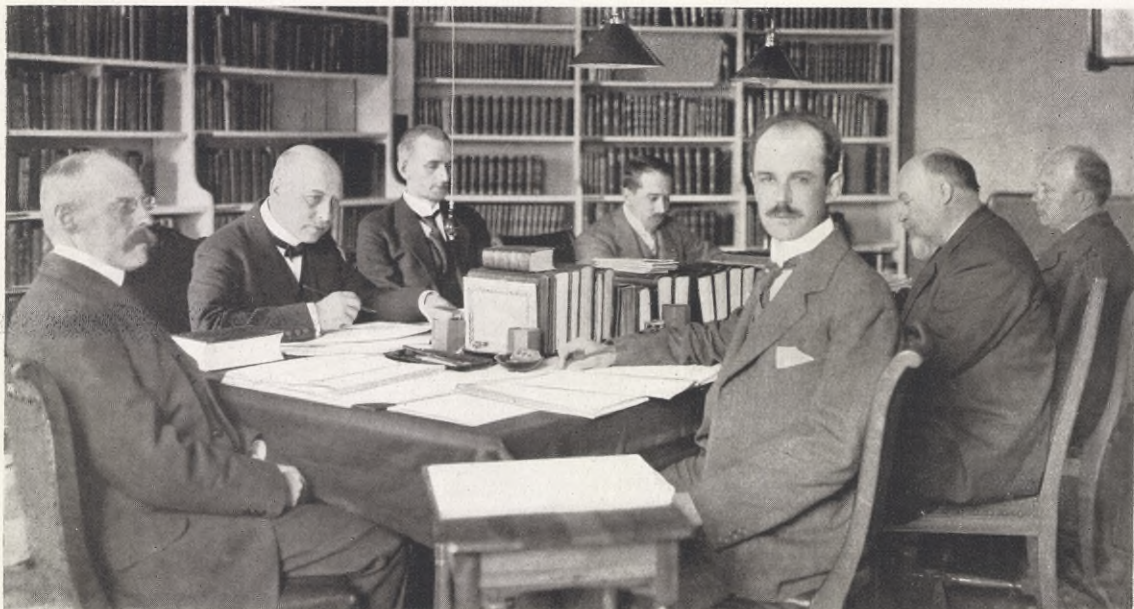
MEDDELANDE
till H. 8. D:s Medarbetare.

Skönlitterära bidrag,
hvilka städe i tur och ordning snarast granskas,
HONORERAS OMEDELBART EFTER AN-
TAGANDE eller returneras i motsatt fall rest
20 öre porto åtföljt manuskript :: :: : ::

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG

Redaktionen.

U. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF. KOMMISSIONENS REDAKTIONSUTSKOTT SAMMANTRÄDER. F. v. lagberedningens ordf., justitierådet H. Westving, ordförande. (närmast t. v.), ordf. i den norska familjerättskommissionen sörnskrivare P. I Paulsen, led. af norska komm., expeditionsschefen E. Hansen, ledamoten af lagberedningen, assessor E. Stenbeck, led. af lagberedningen professor B. Ekeberg, ordf. i den danska familjerättskommissionen, professor V. Bentzon, led. af danska komm., överretsassessor E. Trolle (närmast t. h.). Text å sid. 639.

De svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte öppnades den 17 juni i Strängnäs med därvarande blåbandsföreningens samlingsal som möteslokal. Mötet räknade omkring 200 deltagare från alla delar af landet, däribland äfven representanter för Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt. Som ordförande fungerade fröken Signe Bergman och dr Lydia Wahlström samt som vice ordf. dr Karolina Widerström. Som mötets värdinna stod fru Augusta Widebeck i Strängnäs.

Efter en stämmingsfull prolog af godsägaren fröken Eva Fröberg, uppläst af författarinnan samt sång af en dubbeltrio följde ett flertal föredrag med kända kvinnliga föredragshållare i talarstolen, såsom docenten Hilma Borelius, dr Karolina Widerström, fröken Anna Kleman, dr Lydia Wahlström och fröken Eva Fröberg.

Mötet fortgick äfven under nästföljande dag, då ett stort friluftsmöte var anordnad, vid hvilket borgmästare J. Pet-

tersson i Södertälje, fru Ellen Hagen och kyrkoherde A-Bruhn i Skepparslöf talade.

Resolutioner till förmån för den kvinnliga solidariteten och kvinnorösträtten antogs under mötet. Sista mötesdagen aflades ett besök i Lemminge kvinnliga landthushållsskola, där äfven mötets avslutning ägde rum.

Foto. Thunqvist, Strängnäs.

STORT KVINNligt RÖSTRÄTTSMÖTE I STRÄNGNÄS. Ögonblicksbilder från friluftsmötet i Långbergsparken. Öfverst: fru A. Widebeck, ordf. i Södern. läns förening, mötets värdinna; därunder borgmästaren J. Pettersson i talarstolen.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

HUNGERREVOLTEN I HOLLAND.

Öfverst: KVINNLIKT DEMONSTRATIONSTAG GENOM AMSTERDAM. "5000 barn dö i år tillfölje brist på näringsmedel".
 Nederst: JÄTTEDEMONSTRATION I AMSTERDAM: "Stå upp mot hunger och dyrtid. Med kvinnlig rösträtt kunna vi icke fylla våra barns magar."

tioner mot dyrtiden, hvilka på grund af de hung-
rande skarornas
upphetsning efter
hand urartat till
fullständiga revol-
ter med plundring
af butiker och
blodiga samman-
stötningar mellan
ordningsmakt och
demonstranter.

Den 15 juni drog
ett stort kvinnligt
demonstrations-
tåg genom Rotter-
dams gator och

Öfver fotograf.

HUNGERREVOLTEN I HOLLAND:

Kliché: Bragt Silfversparre.

Öfverst: AMSTERDAM: En potatistransport under militäreskort. Nederst: AMSTERDAM: Militärbevakning vid de hotade potatispråmarne.

Den dyrtid, hvilken så tryckande lagt sig öfver flertalet neutrala stater som en följd af de restriktioner ententemakterna vidtagit ifråga om varutillförseln, har för Holland varit af så svårartad natur, att den vid upprepade tillfällen gifvit anledning till upplopp från den hungrende befolkningens sida.

Under de senaste dagarne hafva i såväl Amsterdam som Rotterdam anordnats stora demonstra-

överbringade till inrikesministern och borgmästaren en adress med begäran om att åtgärder skola vidtagas mot den enorma lifsmedelsfördyringen. Ministern meddelade att regeringen redan vidtagit åtgärder i denna riktning.

I Amsterdam ha kvinnorna, under hot om uppror, hos borgmästaren framställt kraf på billigare lifsmedel.

HÖGSOMMARFISKE.

JÄMTE FOTOGRAFIER FÖR HVAR 8 DAG AF A. KNÖPPEL.

Långt inne i den småländska skogsöceanens människofattigaste vildmarker ligger ödemarkssjön. Lockande och trolsk, fiskrik. Genaste vägen dit går öfver stora vatten, utefter smala, steniga vägar, som orma fram genom täta småskogar af gran och tall, öfver väldiga planteringar af manshög, tät ungskog. Genom sankar kärdrag, tät be vuxna af björk och al, där morkullorna flitigt draga under ljudligt knort och knisp i vårens välsignade stunder. Där draga de ännu i högsommartid. Så tar vägen äntligen slut och stigen börjar.

Slingrande, stenig, otydlig. Den går öfver fall och gamla gräsbevuxna kolbottnar. Genom susande björkskog med höga, gråmossiga stammar och festoner af vajande löfmassor. I gläntorna flödar solskenet ned på den nyfödda ormbunksprakten, som står iotshög och tät som en vassbänk under björkarna, glittrande af en nyss passerad åskbys vattendiamanter. Lysande af vårgrönskans späda, bedårande färg. Den finaste, mest tjusande bland färger. Så tar också stigen omsider slut och man måste leta sig fram genom illmarker, igenvuxna af gran- och tallnår. Öfver sten och skäri, öfver störtade, multna stammar, som ligga dolda af våt mossa, översnöade af förvissnade, gulbruna löf och barrnålar. Fram öfver slippriga, halfruttna gren- och rishögar. Öfver flyn, kär och sumptrakter.

Där ligger sjön äntligen. Öfver dvärgtallarna där borta på andra sidan det stora, vågande gungflyet glittrar en vattensamling fram. Här och där infattad af högstammig gran- eller låg, knotig tallskog, hvars förvridna stammar och grofva grenverk lysa i den nedgående solen med glans af koppar. En trolsk ödemarkssjö, inramad af susande barrskogar, hvars stränder sällan trampas af människofötter. Här och där en myr med låga, förkrympta dvärgtallar och halfdöda, gråmossiga sumpgranar, växande i drivvor af pors och skvatram. Litet hvarstädes svarta skelett af stora träd, hvilkas nakna, förvridna grenar och stammar äro nedmöglade af mossor och vajande, svarta laftrasor.

I sjöns gulbruna mossvattensdjup gå stora, mörka aborrar, sotiga och kutryggiga som gamla älgstjurar. Våldiga, svartmuskiga gäddor med matt kopparglans på buk och sidor lura i de glesa rörvassarna eller under strandens gungande torftuivor, klädda med yvig, krypande, buskartad ljung.

Ingen kan tro att där finns fisk i vattnet. Ty ödemarkssjöns mörka yta står morgnar och kvällar blank och stilla. Den röres

ANDREDE.

sällan af annat än vindens öfverstrykande ilar. Sällan höres ett plask at småfisk eller af stora roffiskar, som eljest förfölja sitt flyende byte och krossa spegelglasen i småvikarnas blänkor, där hvita näckrosstjärnor lysa på vattenhimlen. Men där finns dock fisk i ödemarkssjön — stor fisk — fastän sjöns stilla yta endast bringas i rörelse af näckrosornas runda, gröna och brunröda blad, som vikas upp som hundöron, då vinden sätter i en pust.

Just nu i högsommartid är det stycke småländsk natur, som inramar skogsgölens blekbruna vatten, underbart vackert. Porsens hvitgula blommor sända ut sina bedöivande dofter. Hjortronmyren blommar ännu här och där och glimmar som en svagt lysande stjärnkarta på grönt och brunrött. Tuivor och rödmossa äro öfversållade af tranbärsrankornas små fagra skära blommor. Granarna lysa med ljusgröna årsskott. Tallarna ståta med smala, blekgröna vaxljus på hvarje gren. Till och med enen visar sina nya ljusgröna plymer och gulgröna bär: Se min nya dräkt, hur vacker!

Lika arm som sjön ser ut att vara på fisk, lika fattiga synas markerna vara på vildt. Men pass upp bara! Se älgkon därborta, som trafvar öfver bergknallen in i den skyddande storskogen. Silfverben och mörka, klippande öron. Och här de färska rådjursfjäten i kärdragets mjuka starrgrasmatta. Och harpälorna bland pors och hjortrontuivor vid sjökanten. En jägares öga ser också titt och tätt märken och dun efter skogsfågelnas balningar på de gamla kolbottnarnas eller de otydliga stigarnas torra myllfläckar. Och här ligger skellet af en slagen tjädertupp i en sol af lös-slitna, kringspidda ving- och stjärtpannor bland pinnar och ris. Där borta en och vid gölkanten en tredje. Dufhöksbragder under både tjäderspels-tiden och nu, då hungriga hökungan skria efter föda.

MYRBÄCK.

Efter fotografi.

Klubb: Bengt Sjöforsparre.

MARWICK HEAD, DEN PLATS VID ORKNEY-ÖARNE DÅR LORD KITCHENER OMKOM OMBORD PÅ "HAMPSHIRE", fotograferad af en svensk några dagar före katastrofen.

Till bild å sid. 537.

Tyske handelsångaren "Ems" af Hamburg på resa från Kristiania till Lübeck angreps den 19 juni, då den hunnit utanför Stranninge i Morup, af en engelsk undervattensbåt hvilken beordrade ångarens besättning att gå i båtarne. När detta skett, öppnade undervattensbåten eld och sköt ångaren i sank. En annan söderifrån kommande tysk ångare "Doris" skulle tvifvelsutän fått dela samma öde om icke i det kritiska ögonblicket en svensk torpedbåt anländt till platsen och med största hastighet styrt in mellan undervattensbåten och den hotade ångaren samt aflyrat ett varningsskott. Undervattens-

båten fann under sådana förhållanden lämpligast att försvinna.

Sänkandet af den tyske handelsångaren innebär ett neutralitetsbrott mot Sverige, i det att händelsen utspelades på svenskt sjöterritorium.

KISTOR MED LIKEN AF TYSKA OCH ENGELSKA MATROSER, omkomna vid det stora Nordsjöslaget och ilandflutna vid Smögen.

Tillhör veckans portr.-galleri.

CARL EUGEN DAHLGREN †. Grund. egen vinhandelsaffär i Göteborg 61 o. var intill senare år inneh. eller deleg. deri. Intresserad sportsman o. i mera ovanlig grad populär personlighet inom o. utom ordens- o. sportssällskapen.

WALTER BERG VON LINDE †. Stud. ex. 96. Utex. fr. Alnarps landtbr. inst. 99. arr. Källtorp 03, dess eg. sedan 10. Kommunalst. ordl., led. af styr. i Allm. Sv. utsådes a.-b., verkst. dir. i Svalöfs kraft a.-b.

Ära örfoto. P. Samuelsson, Smögen.

Klubb: Bengt Sjöforsparre.

DEN HÖGTIDLIGA JORDFÄSTNINGEN A GRAVARNES KYRKOGRÅD.

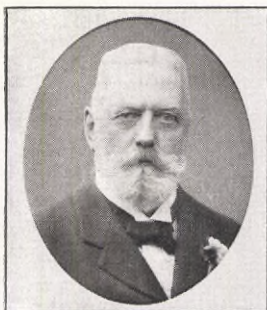
Ära örfoto. E. Elsin, Marsstrand.

Klubb: Bengt Sjöforsparre.

ENGELSK RÄDDNINGSBOJ I LANDFLUTEN I MARSTRAND. Bojen är tillverkad i Amerika 1915, bär 20 personer; observera hålen efter granat och kulspruta.

Farvattnen utmed vårt lands västkust hafva fått mottaga en fasanfull invasion, i det att Nordsjöslaget offer i stort antal af vind och ström förts dit-över. Under senaste dagarne hafva inströmmat rapporter från hela den bohusländska skärgården om där gjorda talrika liktynd såväl ute till sjös som inne vid stränderna.

De ilandflutna eller ilandförda liken hafva med stor högtidlighet vigts till hvilat i den svenska jorden. Kistorna hafva varit rikt blomstersmyckade samt ofta höljda i den tyska och engelska flaggan, hvarjämte ortsbefolkningen på respektive platser i stor utstäckning deltagit i de gripande sorgehögtidigheterna.

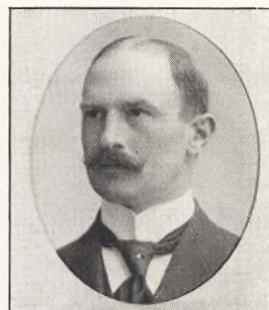
C. E. DAHLGREN †.
Grosshandlande. — Göteborg.
F. 35. † 19 Juni*

O. W. LUNDEBERG †.
Apotekare — Alingsås.
F. 52. † 15 Maj.

J. B. LOMM †.
Kronolänsman. — Malmberget.
F. 63. † 14 Juni.

H. W. BERG VON LINDE †.
Godsägare. — Källstorp.
F. 78. † 10 Juni*

* Data å föreg. sida.

Med kamrer Carl P. Nilsson i Göteborg har en af H. 8. D:s äldsta medarbetare inom dess administriva afdelning gått ur tiden. — Född 1867, vann han, efter aflagd studentexamen och afgang från Göteborgs Handelsinstitut, anställning vid Bonniers tryckeri A.-B. och kvarstannade där såsom kamrer intill 1909 då bolaget upplöstes. Det var i denna sistnämnda egenskap som han under några af dess allra första år, då H. 8. D. utgick från Bonnierska tryckeriet, tog en lika

C. P. NILSSON †.
Kamrer. — Göteborg.
F. 1867. † 17 juni.

En svår sjöolycka inträffade den 19 juni i Gållebukten i närheten af Västra Banken i det att ångaren Oxelösund då af ännu icke utredd anledning kantrade och omedelbart gick till botten, hvarvid en af besättningen, 23-åriga båtsmannen F. Hedin från Norrtälje drunknade. Den öfriga besättningen räddades af en ångare, som passerade olycksplatsen. Vid tillfället rådde lugnt väder. Någon förklaring till den egendomliga olyckan har ännu icke kunnat framläggas.

intresserad som gagnelig del i vår tidnings administrativa skötsel. Senare år har kamrer N. varit fäst vid Hugo Bruswitz officin i Göteborg.

Det är med erkännande af ett godt arbete för vår tidning vi uttala vårt djupa deltagande i de närmaste efterlevandes sorg vid den så plötsligt och mänskligt att döma, så tidigt öppnade grafven. — N. lämnar ett minne af en ovanligt dugande arbetskraft liksom af en i hög grad sympatisk personlighet.

Det antages att kantringen förorsakats af att däcklasten förskjutit sig eller att vatten inträngt genom någon läcka och uppsugits af lasten, som bestod af pappersmassa

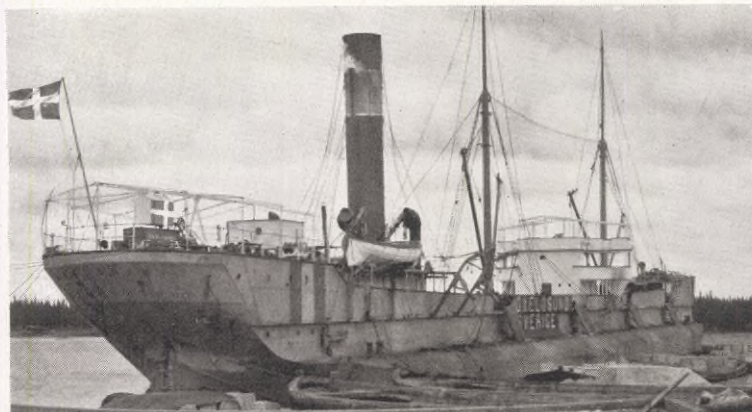

Foto. Winberg, Holmsund.

ÅNGAREN "OXELÖSUND"
som nyligen kantrat och sjunkit i Gållebukten af ännu outredd orsak.

Ämne för foto G. Ericson, Falkenberg.
SVENSKA TORPEDBÅTEN "ASTREA",
som afstyrde en eng u-båts beskjutande af en tysk handelsfregat på svenskt sjöområde vid Morup.

FRÅN UTSTÄLLNINGEN I ÖRNSKÖLDSEVIK.

Utställningen i Örnsköldsvik öppnades högtidligen den 17 juni. Fästligheterna inleddes med musik af Västernorrlands regementes musikkår samt sång af Stockholmsstudenternas sångarförbund. Sedan därefter verkställande utskottets ordförande konsul H. Öhngren från tingshustrappan hållit ett föredrag, däri han gaf en historik öfver utställningens tillkomst förklarade ordföranden i stora utställningskommittén, landshöfding C. M. Ström utställningen öppnad.

Öfverst: KONSUL H. ÖHNGREN lämnar en historik öfver utställningen vid invigningsfesten.

Nederst: NÄR UTSTÄLLNINGEN ÖPPNADES.

Foto. Wängström, Örnsköldsvik.

Forts. fr. sid. 634.

Men fågelvärlden låter äiven höra sig. Ormvråkens galande, utdragna skri klingar öfver myren och där cirklar han själf i vida stigande och fallande spiraler öfver botallen i mosskanten. Då solen dalat och dunsterna börjat stiga som en svag rök från det stora flyet eller på efternatten, då sjön liksom svallat öfver sina bräddar och synes växa i höga dimbankar, klinga tranornas gälla, kacklande skrin. Gökens rop tonar då och då på afstånd. Nattskärans slättermaskinsurr ljuder uppifrån en fjällkant. Kattugglan hojtar tvärs öfver myren. Horsgöken bråker.

Där borta glittrar vår längtans och vandrings mål, ödemarkssjön, mellan förkrympta dvärgtallar, som växa tätt ned i strandkantens gungfly. Hit hade vi tre skogs ströfvare och fiskare begifvit oss för att i vildmarkens ljufliga stillhet och frid förleva en högsommarvecka. Långt från världens äflan och kif. Långt från städernas rök och damm. Långt från midsommarlustresande, löiklädda ångbåtar med skrällande mässingssexetter och helgdagsklädda människor i trängsel. Långt från resta, vimplade

majstänger och svettiga människor i damm och klampande, hvirlande dans.

Vi fiskade gäddor med svarta ryggar och kopparglänsande sidor. Vi togo mörka aborrar, som gapade så stort som profeten Jonas hvalfisk, då de halades upp i båten. Vi fiskade med drag och elritsor, med nät och långref. Äfven uttern var med, fast den aldrig kom till användning, ty vi förmådde ej äta all vår fisk. Måste skicka till bygden och skänka bort en del för att intet skulle förfaras. Lagade själva vår mat, badade vatten- och solbad. Med pipan i mun gingo vi barfota och halfnakna i solgasset som negrer under ekvatorn. Om kvällarna sköto vi morkullor och slogo ihjäl knott och mygg. Och vi sågo inga andra människor än dem vi själfva ville se under denna härliga högsommarvecka.

Nu står vårt friluftslif vid ödemarkssjön för oss som en fager dröm. En dröm, som vi beslutat drömma om, när nästa sommar stundar. Ty ännu höra vi tranornas kacklande, genomträngande rop, klinga öfver den tysta myren, årornas plask och revrullarnas klirrande sång.

VÄRLDSKRIGET.

Veckan före midsommar passerade åter viktiga händelser revy både på krigsskådeplatserna och i politiken.

I öster rasade kriget med förtviflans våldsamt på den volhyniska och galiziska fronten, och äfven i norr utmed *Dvinaafsnittet* antogo striderna en särdeles häftig karaktär. I stort ha händelserna, sådana de återspeglats af rapporterna, gifvit intryck af, att ryssarne, sedan de trängt österrikarne ytterligare tillbaka från deras ställningar och eröfrat *Czernovitz* längst i söder, nu stöpt på ett definitivt motstånd från centralmakternas sida. Ryssarne ha sålunda de senaste dagarne måst inveckla sig i mycket blodiga engagement med general *Linsingens* trupper väster om *Styr* utan att ha kunnat fortsätta framryckningen, och enligt en tysk rapport af den 21 ha i stället *Linsingens* trupper varit i stånd att avancera på ett ställe, nämligen väster om *Kolki*. Äfven *Wien* rapporten af samma dag omtalade, att de österrikisk-ungerska trupperna vunnit terräng i *Volhynien*. Mot veckans utgång koncentrerade sig striderna utmed *Styr*.

Den 22 rapporterade ryssarne, att de på sin vänstra flygel eröfrat staden *Radautz*. *Hindenburgs* trupper i norr ha börjat bli mera aktiva. Om de framstötat vid *Dvina*, nordost om *Smorgon* och vid *Krevo*, varom rapporterna talat, äro förbud till operationer "i *Hindenburgstil*", kan man ju ännu icke döma, då man icke känner hvilka manskapstillgångar som stå *Hindenburg* till buds.

I väster har det ovanliga inträffat, att situationen kring *Verdun* efter fyra månaders oerhörd kraftutveckling ändtligen utmattadt sig; en paus har inträtt, hvilken troligen dock endast innebär, att tyskar såväl som fransmän samla krafter till nya tag. För öfrigt har utmed hela västfronten kampen pågått på vanligt sätt med ytterst livliga artilleri-, min- och luftstrider. I synnerhet *luftstriderna* förekommo i stort antal, hvilket tyder på intensiva förberedelser bakom fronterna. Det har också börjat profeteras om, att man nu närmast skall få se en stor offensiv, antingen tysk eller engelsk, i *Flandern*.

Den relativa överksamheten vid *Verdun* aflöstes af nya strider vid veckans slut. Natten till den 22 började på nytt förbittrade tyska infanterianfall på båda stränderna, varvid några franska ställningar eröfrades.

På *italienska* fronten, där kampen pågått både i alperna och vid *Isonzo*, har ingenting inträffat, som nämnvärdt förändrar situationen.

Märkliga politiska nyheter ha ingått från *Grekland*. *Kung Konstantins* och hans regerings ställning hotas allvarligt af ententen, som nu bestämt sig för att i ultimatumform fordra vissa förändringar, i första rummet hel och full demobilisering och en regering, som intar en "vänligt neu-

af fotograf *Kolki*, Bengt Blüfersparre.
LÖJTNANT RACKOW som för sin bragd att först intränga i och eröfra fortet vid *Vaux* tilldelats den högsta krigsorden "Pour le mérite".

tral" hållning, fordringar, hvilka gifvetvis måste kännas ytterst påkostande för *Grekland*, att uppfylla.

I samband med ententens ultimatum företogs en *flottdemonstration* utanför *Pireus*.

I England har den *irländska frågan* på nytt försatt regeringen och nationen i bryderi. Det förslag till lösning, som *Lloyd George* framlagt, tillfredsställer icke unionisterna, och följden har blifvit en ny splittring inom kabinettet. Frågan om ministerkris har alltså återigen bringats på tapeten.

Fredsvännen *Wilson* hotar *Mexiko med krig*, är slutligen icke den minsta af veckans nyheter. Underrättelserna här om gå ut på, att *Carranza* aflämnat en not om den mexikanska situationen, som icke tillfredsställt regeringen i *Washington*, och att *Förenta staternas* president därefter gifvit order om att 100,000 man amerikanska trupper skola föras till gränsen.

Den 17:s afslutades i *Paris* en *ekonomisk konferens* mellan ententemakterna, om hvars betydelse det minst sagdt är vanskligt att uttala sig. *Schweiziska* tidningar se i denna konferens ett fredstecken, i det man uppfattar den som en uppgörelse mellan de allierade, huru de vid *fredsförhandlingarne* skola komma att avväga sina inbördes intressen.

Från *El Paso* meddelades den 23, att en sammandrabbning ägt rum mellan mexikanska och amerikanska trupper.

Samma dag öfverraskades världen af underrättelsen om en *arabisk resning mot Turkiet*. *Storcheriffen i Mekka* skulle enligt detta meddelande ha förklarat sig oafhängig och med stöd af arabiska stammar eröfrat *Mekka*, *Djeddha* och *Taif*.

Text till sid. 632.

Den *skandinaviska familjerättskommissionens redaktionsutskott* har i dagarne samlats i *Stockholm* för att återupptaga sitt arbete, hvilket väntas vara slutfördt efter någon månad. Förhandlingarne röra frågan om makarnes rättsförhållanden, särskildt de inbördes förmögenhetsförhållanden. De förslag som på grundval af dessa förhandlingar komma att utarbetas äro afsedda att jämte den nyligen antagna lagen om äktenskaps ingående och upplösning bilda en ny giftermålsbalk.

Porträtt till Veckans Porträttgalleri

böra vara af möjligast sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskildt påpekas nödvändigheten af att alla förnamn angifvas, med tilltalsnamnet helt utskrifvet och understruket. Förbiseende härutinnan utesluter biograf.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna.

ENGLANDS HJELP TILL RYSSLAND.

Efter fotografi.

Klische: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sklm.-Gbg

STORT TACKSÄGELSE CEREMONIEL I PETROGRAD MED ANLEDNING AF DEN ANKOMNA ENGELSKA SÄNDNINGEN AF MOTOR-AMBULANSVAGNAR. Midt emot de officierande presterna synes storfurstinnan Marie Pavlovna och sir Geo. Buchanan.

Efter fotografi.

Klische: Bengt Silfversparre.

GENERAL BRUSILOV som leder den pågående stora ryska offensiven.

Efter fotografi.

GENERAL GALOPIN DEKORERAR EN TAPPER FRANSK INVALID, med krigsmedaljen.

INNEHÅLL: Bokförläggare K O. Bonnier (biografi och helsidesporträtt). — Familjerättskommissionens redaktionsutskott sammanträder. — Sigtunastiftelsens grundstensläggning. — Sjöolyckan i Gåflebukten. — Nordsjöslagets offer till hvila i svensk jord. — Kvinnligt rösträttsmötet i Strengnäs. — Utställningen i Örnsköldsvik. — Hungeroroligheter i Holland. — Bilder till den svenska och utländska dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri. — Högsommarfiske. Af Arvid Knöppel. — Sot och bot. Ber. af Hjalmar Bergman.

Ljsertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller ovitkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.